

Tervislikud töökohad **HALDAVAD OHTLIKKE AINEID**

Kampaaniajuhend

#EUhealthyworkplaces

www.healthy-workplaces.eu

Euroopa Tööohutuse
ja Töötervishoiu Agentuur

Tervislikud töökohad

1. Sissejuhatus	4
1.1. Milles seisneb probleem?	4
1.2. Mis on ohtlikud ained?	6
1.3. Miks on ohtlike ainete ohutu käitlemine nii oluline?	8
1.4. Miks korraldab EU-OSHA kampaaniat?	10
 2. Vähem ohtlikke aineid	 12
2.1. Riske ennetava töökultuuri juurutamine	12
2.2. Ohtlikke aineid käsitlevad õigusaktid	14
2.3. Riskihindamine	17
2.4. Praktilised lahendused	19
2.5. Mõned töötajate rühmad on eriti ohustatud	21
2.6. Kantserogeenid ja tööga seotud vähktõbi	24
 3. Tervislike töökohtade kampaania 2018–2019	 27
3.1. Kampaaniast	27
3.2. Kes võivad kampaanias osaleda?	28
3.3. Kuidas osaleda?	29
3.4. Tervislike töökohtade hea tava auhinnad	30
3.5. Meie partnerite võrgustik	31
3.6. Lisateave ja -materjalid	32
 Viited ja märkused	 33

1. Sissejuhatus

Ohutuse ja tervisega seotud riskide tõhus juhtimine töökohas toob kasu kõigile asjaosalistele. See on hea töötajatele, hea ühiskonnale tervikuna ja hea äritegevusele. Töötajate ohutuse ja tervise eest hoolitsemine võib tunduda koormana eelkõige vähem ilmsete ohtude puhul. See kehtib eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) kohta, kelle vahendid on piiratud. Ometi saavad kasu organisatsioonid, kes teevad oma töötajate kaitsmiseks rohkem, kui nendelt õigusaktidega nõutakse. Aktiivne, osalusel põhinev töötervishoiu ja tööohutuse juhtimine, mis kaasab töötajaid ja millele juhtkond tugevalt pühendub, muudab ettevõtte konkurentsivõimelisemaks, näiteks vähendades puudumisi haiguse tõttu ja parandades tootlikkust.

See brošüür on Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuuri (EU-OSHA) 2018.–2019. aasta tervislike töökohtade kampaaniat „Tervislikud töökohad haldavad ohtlikke aineid“ tutvustav juhend. Kampaania eesmärk on suurendada teadlikkust ohtudest, mida põhjustavad töökohtades ohtlikud ained, edendada riske ennetavat käitumist, et sellised riskid kaotada või kui see ei ole võimalik, siis neid riske tulemuslikult juhtida.

1.1. Milles seisneb probleem?

Paljudes Euroopa töökohtades mõjutab töötajaid kokkupuude ohtlike ainetega. Viimastel kümnenditel on sellised ained nagu asbest (mis põhjustab raskeid ja mõnel juhul surmavaid kopsuhaigusi) ja vinüülkloriid (mis põhjustab maksavähki) keelatud, nende kasutamist piiratud või nende suhtes kohaldatakse ranget regulatiivset kontrolli. Siiski on ohtlikud ained töökohtades jätkuvalt suur ohutus- ja terviseprobleem. EU-OSHA uute ja tekkivate riskide Euroopa ettevõtete uuringu teises väljaandes (ESENER-2) teatas 38% ettevõtjatest, et nende töökohtades esineb keemilisi või bioloogilisi aineid vedelike, aurude või tolmu kujul¹.

Euroopa töötingimuste uuringu kohaselt teatas 2015. aastal 18% ELis küsitletud töötajatest, et puutuvad vähemalt veerandi jagu oma tööajast kokku keemiatoodete või keemiliste ainetega². See näitaja ei ole alates 2000. aastast peaaegu üldse muutunud.

Suured ettevõtted kasutavad sageli enam kui 1000 erinevat keemiatoodet, nagu värvid, tindid, liimid ja puhastusvahendid. Need tooted koosnevad tavaliselt mitme keemilise aine segust. Isegi sellised väikesed ettevõtted nagu autoparandustöökojad võivad kasutada sarnasel arvul tooteid. Mõnes sektoris, näiteks ehitustööstuses, on turul väga erinevate ülesannete täitmiseks kättesaadavad kümned tuhanded erinevad keemiatooted. Sõltuvalt ülesannetest võib üks töötaja kokku puutuda mõnesaja keemilise ainega.

© EU-OSHA/Marcos Oliveira

Ohtlikud ained on tavalisemad kui arvata võiks

Sektorid, mille ettevõtete kohta teatati uuringus ESENER-2, et ohtlikud ained on seal eriti levinud, on järgmised:³

põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	62%
tootmine	52%
ehitus, jäätmekäitlus, vee- ja elektrivarustus	51%

Lisaks ilmnevad tõendid selle kohta, et kasvavate sektorite, näiteks sotsiaal- ja

tervishoiuteenuste, transpordi-, jääme- ja ringlussevõtu sektori töötajad võivad ohtlike ainetega suures ulatuses kokku puutuda. Kõigis sektorites on tüüpilised tööülesanded, millega kaasneb sage kokkupuude ohtlike ainetega, näiteks toiduvalmistamine (sööklad, toitlustusteenused jne), puhastus- ja hooldusteenused. Ükski sektor ei ole aga ohtlikest ainetest täiesti vaba ning on väga oluline, et tööandjad hindaksid riske, millega nende töötajad võivad kokku puutuda.

Rootsi Kemikaali ameti andmete kohaselt kasutati Rootsis 1996. aastal kodaniku kohta 3 tonni ohtlikke aineid (välja arvatud bensiin); 2014. aastal oli see näitaja 3,7 tonni⁴.

1.2. Mis on ohtlikud ained?

Käesoleva kampaania tähenduses on ohtlik aine töökohas mis tahes aine gaasilisel, vedelal või tahkel kujul, sealhulgas aerosoolid, suits ja aurud, mis ohustavad töötajate tervist või ohutust⁵. (Siiski ei kuulu kampaania teema alla bioloogilised mõjurid.) Kampaania hõlmab toodetud kemikaale, protsesside käigus tekkivaid aineid, näiteks diislikütuse heitgaasi või ränidioksiidtolmu, ja looduslikult esinevaid aineid, mida kasutatakse tööprotsessides, näiteks toorõli või jahutolmu.

Mõisted keemiliste mõjurite direktiivi alusel

- a) „**Keemiline mõjur**“⁶ – keemiline element või ühend kas üksi või segatuna, looduslikult leiduv või valmistatud, mida kasutatakse või lastakse välja, kaasa arvatud selle kui jäätme loodusesse laskmine, mis tahes töö käigus ja olenemata sellest, kas see on toodetud kavatsetult või mitte ja kas seda turustatakse või mitte.
- b) „**Ohtlik keemiline mõjur**“ –
 - i) keemiline mõjur, mis vastab määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud füüsilise ja/või terviseohu klassides ohtlikuna klassifitseerimise kriteeriumidele,⁷ sõltumata sellest, kas see keemiline mõjur on nimetatud määruse kohaselt klassifitseeritud või ei ole;
 - ii) mis tahes keemiline mõjur, mis ei vasta ohtliku ainenähtuse klassifitseerimise kriteeriumidele, võib kujutada oma füüsilis-keemiliste, keemiliste või toksikoloogiliste omaduste tõttu ja selle töökohas kasutamise või esinemise viisi tõttu riski töötajate ohutusele ja tervisele, sealhulgas kõik keemilised mõjurid, millele on määratud artikli 3 kohaselt ohtlike ainete piirnorm töökeskkonnas.
- c) „**Keemiliste mõjuritega seotud töö**“ – töö, mille puhul mis tahes järgus, kaasa arvatud tootmine, käitlemine, ladustamine, vedamine või kõrvaldamine ja töötlemine, kasutatakse keemilisi mõjureid või kavatsetakse neid kasutada või mis on selle töö tulemuseks.

Ohtlikud ained võivad põhjustada eri liiki kahjustusi, millest mõni võib olla väga raske. Ohtlikest ainetest tulenev kahjustus võib tekkida ühekordsest lühiajalisest kokkupuutest, pikaajalisest kokkupuutest või ainete pikaajalisest kogunemisest organismis. Need hõlmavad järgmist:

- pikaajaline mõju tervisele, näiteks hingamisteede haigused (nt astma, riniit, asbestoos ja silikoos), siseelundite kahjustused, sealhulgas aju ja närvisüsteemi kahjustused, ning tööst põhjustatud vähktõbi (nt leukeemia, kopsuvähk, mesoteliom ja ninaõõne vähk);
- tervisemõju, mis võib olla äge või pikaajaline, näiteks mürgistus, nahahaigused, reproduktiivtervise probleemid ja sünnidefektid ning allergiad.

Mõni ohtlik aine kujutab endast turvariski, näiteks tule-, plahvatus- või lämbumisohtu. Lisaks on ohtlikel ainetel tavaliselt mitu sellist omadust.

Peale selle on olemas erinevad viisid, mille kaudu töötajad võivad ohtlike ainetega kokku puutuda. Mõnda ainet võidakse sisse hingata, teine võib imenduda ka naha kaudu. Töötajad, kes teevad nn märga tööd (st kasutavad vett või lahusteid, mis võivad naha loodusliku kaitsetõkke lõhkuda), on selle kokkupuuteviisi tõttu eriti ohus. Ohtlikud ained võivad tungida organismi ka allaneelamise kaudu, näiteks kui töötaja sööb või joob oma töökohas, kuigi see on keelatud, kui tema töökoht on saastunud või kui ta hingab tolmuosakesi sisse ja neelab neid alla.

Ohtlike ainete põhjustatud riske võib suurendada ka raske füüsiline töö või palavus, sest need suurendavad selliste ainete neeldumist.

Töötajatele pikaajalist kahju põhjustada võivate ainete hulgas on kantserogeenid, mida leidub paljudes töölukordades. Nende ainete põhjustatud riskide tõkestamine on ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilisest raamistikust aastateks 2014–2020 tulenev Euroopa Liidu prioriteet⁸.

1.3. Miks on ohtlike ainete ohutu käitlemine nii oluline?

Kogu ELis on kehtestatud õigusaktid, mis käsitlevad ohtlike ainete töökohal. Siiski näitas vanemtööinspektorite komitee (SLIC) ohtlike ainete käsitlev kontrollikampaania, et ettevõtetel on endiselt tõsiseid raskusi nende ainete põhjustatud riskide tõkestamisel⁹. Isegi keelatud ained, nagu asbest, põhjustavad mõnes sektoris töötajatele ohtu, sest asbesti on kasutatud paljudes ehitistes, seadmetes ja materjalides.

Lisaks tekivad ohtlike ainete käitlemisel töökohal uued probleemid, näiteks keskkonnanahoidlike töökohtade valdkonnas (bioenergia tootmine, energiasalvestuse uued liigid) ja seoses uuenduslike materjalide (nt nanomaterjalide) kasutamisega ja tehnoloogiatega, mille terviseriskid ei ole praegu teada (nt

3D-printimine), ning endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalidega (mis mõjutavad kogu sisesekretsioonisüsteemi ja kahjustavad reproduktiivtervist, põhjustavad sünnidefekte ja aitavad kaasa rasvumisele ning diabeedi väljakujunemisele).

Suur osa Euroopa kutsehaiguste loetelu lisadesse kantud kutsehaigustest on põhjustatud kokkupuutest ohtlike ainetega¹⁰.

©EU-OSHA/Staniław Pyte

© Shutterstock/Pressmaster

ENNETATAV JUHTUM: TÖÖGA SEOTUD RASKEKUJULINE ASTMA

Sageli eeldatakse, et termin „ohtlikud ained“ viitab üksnes ohtlikele kemikaalidele. Siiski näitab jahuga töötamise tagajärjel raskete hingamisprobleemide väljakujunemisega olulist kahju saanud koolikokade juhtum,¹¹ et teatavates olukordades võivad kahjulikud olla mis tahes ained. Samuti näitab see, et kui riske ei tunta ära ja töötajaid töökohal ei kaitsta, võivad kulud olla väga suured.

46-aastane naine töötas koolikokana. Tema tööülesannete hulka kuulus leivataina segamine suure mikseriga väikeses halvasti õhutatud köögis. Tema kaitsmiseks jahutolmu sissehingamisest tulenevate ohtude eest ei olnud midagi tehtud. Naisel tekkisid nii rasked hingamisprobleemid, et ta suutis vaevu kõndida ja pidi magama istumisasendis. Diagnoosiks raskekujuline astma.

Ametiühingu abiga esitas töötaja hüvitisnõude. Kooli juhtinud kohalik omavalitsus tunnistas, et ei olnud võtnud kasutusele meetmeid tema kaitsmiseks. Kohalik omavalitsus pidi maksma kahjude eest 200 000 naela.

Töötaja jaoks olid tagajärjed pikaajalised ja rasked: ta pidi ennetähtaegselt pensionile jääma ja hingamisprobleemid seadsid tema eluviisile rangeid piiranguid.

Märkus. Viimastel aastatel on ELi liikmesriigid töötanud välja hea tava mudeleid astma tõhusaks ennetamiseks pagaritel.

1.4. Miks korraldab EU-OSHA kampaaniat?

Ohtlikud ained on olnud aastakümneid ELi ja liikmesriikide töötervishoiu ja tööohutuse poliitilise tegevuskava osa. Sellest hoolimata on see üks töötervishoiu ja tööohutuse valdkondi, kus teadlikkus võimalike riskide mitmekesisusest ja nende tõkestamise viisidest on endiselt vähene.

Levinud on väärarusaam see, et ainult valmistatud kemikaalid – või isegi kemikaalid, millel on tugev lõhn või kohe nähtav ohtlik mõju – on ohtlikud ained. Paljud ohtlikud ained, millega töötajad kokku puutuvad, näiteks diiselmootorite heitgaasid, keevitusaurud ja tolm, tekivad tööprotsesside käigus. Teised, nagu asbest, toornafta ja teraviljatolm, pärinevad looduslikest allikatest. Samamoodi võivad töötajaid ohustada ka toiduainete koostisosad või ravimid.

Need ohtlikud ained ei pruugi olla ohusümbolitega märgistatud ning kemikaale käsitlevate õigusaktidega nõutud ohutusaartide andmed ei ole võib-olla kättesaadavad. Seepärast peavad tööandjad otsima sellistel juhtudel muid teabeallikaid, nagu valdkondlikud juhised või tarnijate ohutus- ja tervisejuhendid. Teadlikkus nende ainete kaasnevatest ohtudest võib olla jällegi vähene.

Veel üks laialdaselt levinud, kuid ekslik arusaam on, et ohtlike ainete kasutamine on vähenenud. On tõsi, et poliitiliste algatuste, õigusaktide, avalikkuse surve ning ettevõtjate ja sotsiaalpartnerite meetmete tulemusena on kokkupuude paljude tuntud ohtlike ainete (nt polüklooritud bifenüül, asbest ja elavhõbe) märkimisväärselt vähenenud. Siiski on olemas palju vähem tuntud ohtlikke aineid¹².

Tegelikult võivad töötajad tänapäeva töökohtades mitmesuguste tööde juures kokku puutuda väga erinevate ohtlike ainetega. 2017. aastal klassifitseeriti klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitleva määruse (CLP-määrus)¹³ alusel 129 000 ainet. Samuti registreeriti 2017. aasta mais Euroopa Majanduspiirkonnas REACH-määruse (kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramise määrus¹⁴) alusel enam kui 10 000 ainet, millest umbes 40% toodeti või imporditi suuremates kogustes kui 100 tonni¹⁵. Lisaks teatati umbes 5000 ainest varasemate kemikaale käsitlevate õigusaktide kohaselt¹⁶. Tuleb aga meeles pidada, et REACH-määrus ei hõlma ohtlikke aineid, mis tekivad tööprotsesside käigus, näiteks tolm või põlemisaadused.

Väärarusaamade tõttu ohtlike ainetega tööga seotud kokkupuute laadi ja levimuse kohta võivad tööandjad ja töötajad ekslikult arvata, et kahjuliku kokkupuute tõkestamine ei ole nende ettevõtte jaoks oluline.

Sellest tulenevalt on olemas selge vajadus suurendada teadlikkust ohtlike ainete levimusest, nende nõuetekohasest käitlemisest ja selle parimatest meetoditest. 2018.–2019. aasta tervislike töökohtade kampaania eesmärk ongi seda vajadust rahuldada.

Peale selle võib töökohal ohtlike ainetega kokkupuute tulemusliku riskihindamise läbiviimine tunduda raske, sest seda peetakse

suhteliselt keerukaks ülesandeks. Olemas on erinevad juhendid, mis toetavad ettevõtjaid ohtlike ainete käitlemisel. Siiski võivad materjali hulk ja allikate suur valik tekitada riskide juhtimise eest vastutajate seas küsimuse, kust oleks kõige parem otsida juhiseid. Seepärast on kampaania eesmärk parandada kõige asjakohasemate ja laialdaselt kohaldatavate praktiliste lahenduste kättesaadavust ja teadlikkust nendest, samuti levitada häid tavaid.

2. Vähem ohtlikke aineid

2.1. Riske ennetava töökultuuri juurutamine

Töökohal ohtlike ainetega kokkupuutumist saab tõhusalt hallata vaid siis, kui töökohas on kõiki hästi teavitatud riskidest ja meetmetest, mida teha riskide ennetamiseks. Tööl õnnetuste ja terviseprobleemide ennetamise peamine edutegur on riske ennetava töökultuuri loomine. Igaüks peab mõistma, et ohutus ja tervis on terve organisatsiooni jaoks olulised.

See tähendab, et tööandjad peavad astuma samme töötajate aktiivseks osalemiseks töötervishoiu ja tööohutuse juhtimise protsessides. ELi õigusaktides¹⁷ nõutakse, et tööandjad kaasaksid töötajaid riskihindamise protsessi, annaksid neile teavet selle kohta, millega nad võivad kokku puutuda, ning

tervisekontrollide ja riskide mõõtmise tulemuste kohta ja korraldaksid ohutuse- ja tervisealaseid koolitusi. Samuti peaksid nad julgustama töötajaid ennast kaitsma, arutama oma kogemusi ja tegelema ühiste probleemidega¹⁸.

Kui töökohas on kinnistunud ennetav tööohutuskultuur, on ohtlike ainete käitlemine seotud järjepideva, usaldusväärse ja kaasava töötervishoiu ja tööohutuse juhtimisega. Õiguslikud kohustused on mõistagi täidetud, kuid lisaks on töötajatele tekkiva võimaliku kahju ennetamine lahutamatu osa sellest, kuidas ettevõtte oma tööd korraldab, ja protsessidest, mida töö tegemisel kasutatakse.

Järgnevalt käsitletakse asjakohaseid õigusakte ja mõnda peamist meetodit ja praktilist lahendust, mis aitavad ennetada ohtlikest ainetest tulenevaid riske.

© EU-OSHA/Filip De Smet

Kuidas riskitegurid võivad üksteist vastastikku mõjutada

Uute töökohtade puhul, näiteks rohemajanduses, võtavad ohtlike ainetega seotud riskid sageli uusi vorme¹⁹.

Vaja võib minna ennetuse erimeetodeid, milles arvestatakse kombineeritud riske. Näiteks puututakse tuuleparkides turbiinilabade remonditöödel kokku lahustite, tolmu ning vaikude ja liimide ohtlike koostisosadega, töötatakse kõrgel,

muutlikes ilmastikutingimustes ja piiratud tingimustega ruumides.

Seepärast ei pruugi olla võimalik kasutada tavapäraseid ennetusmeetmeid nagu kohalik tõmbeventilatsioon ning tööprotsessides tuleb kasutada muid vahendeid nagu piiratud tingimustega ruumis kasutamiseks mõeldud rihmad või hingamisteede kaitsevahendid.

2.2. Ohtlikke aineid käsitlevad õigusaktid

Igaüks, kes tegeleb ohtlike ainete käitlemisega töökohal, peab teadma, milline õigusraamistik kehtib ELis ohtlike ainete puhul²⁰.

Kõige olulisemad õigusaktid on töötervishoidu ja tööohutust käsitlevad õigusaktid, mille konkreetne eesmärk on kaitsta töötajaid tervise ja ohutusega seotud riskide eest üldiselt ning ohtlike ainete eest töökohal (nt töötervishoidu ja tööohutuse raamdirektiiv, milles sätestatakse aluspõhimõtted, keemiliste mõjurite direktiiv, kantserogeenide direktiiv ning piirväärtusi käsitlevad direktiivid). Nendes õigusaktides kehtestatakse tööandjate kohustus tagada töökoha ohutus ja tervislikkus. Töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate ELi õigusaktide riiklikesse õigusaktidesse ülevõtmise kaudu nõutakse ELi töötervishoidu ja tööohutuse õigusaktidega tööandjatelt kõigi ohutuse ja tervise seotud riskide, sealhulgas ohtlike ainetest tulenevate riskide hindamise läbiviimist (vt punkt 2.3).

„[---] tööandja [teeb] kõigepealt kindlaks, kas töökohas on ohtlikke keemilisi mõjureid. Kui neid esineb, siis hindab ta nende keemilistest mõjuritest tulenevat riski töötajate tervisele ja ohutusele [---]“.

Keemiliste mõjurite direktiivi artikkel 4

Õigusaktides sätestatakse ka ennetusmeetmete täpne hierarhia, mida tööandjad peavad õigusliku kohustusena järgima. Hierarhia tipus on riskide kõrvaldamine. Sellele järgneb ohtlike ainete asendamine vähem ohtlike ainete või ohutumate materjalidega ning ohtliku protsessi asendamine ohutu või vähem ohtliku protsessiga. Järgnevad tehnoloogilised meetmed ning korralduslikud meetmed ja lõpuks isikukaitsemeetmed (sealhulgas isikukaitsevahendite kasutamine).

Sageli nimetatakse seda hierarhiat STOP-põhimõtteks:

- *substitution* (aine või protsessi asendamine);
- *technological measures* (tehnoloogilised meetmed);
- *organisational measures* (korralduslikud meetmed);
- *personal protection* (isikukaitse).²¹

Eesmärk on tagada, et riske käsitletakse tekkekohas ja et kollektiivsed meetmed – st meetmed, mis kaitsevad töötajate rühma süstemaatiliselt – seatakse tähtsusest esikohale. Oluline on, et tööandjad oleksid teadlikud, et kantserogeenide suhtes kohaldatakse palju rangemaid meetmeid (vt punkt 2.6). Liikmesriikidel on õigus kohaldada täiendavaid või üksikasjalikumaid või rangemaid eeskirju kui need, mis on sätestatud töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate ELi direktiivide üldpõhimõtetes. Seetõttu on väga oluline, et tööandjad tutvuksid töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate asjaomaste riiklike õigusaktidega.

Töötervishoidu ja tööohutust käsitlevates Euroopa direktiivides on sätestatud ka siduvad (see tähendab, et täitmine on kohustuslik) ja soovituslikud (osutatakse, mis tuleks saavutada) ohtlike ainete piirnormid töökeskkonnas. Ohtlike ainete piirnormid töökeskkonnas on oluline teave riskide

hindamise ja juhtimise jaoks. Enamik ELi liikmesriike kehtestavad oma riiklikud ohtlike ainete piirnormid töökeskkonnas, mis hõlmavad tavaliselt rohkem aineid kui ELi direktiivid. Ohtlike ainete piirnormid töökeskkonnas on kehtestatud siiski vaid piiratud arvu praegu töökohtades kasutatavate ainete kohta.

Muud eeskirjad ja suunised käsitlevad konkreetseid aspekte, nagu ohtlike ainete tootmine, tarnimine, transport ja märgistamine, ning need puudutavad sageli ka töökohta. Näiteks on REACHi käsitlevate õigusaktide ja CLP-määruse eesmärk tagada töökohta riskihindamise jaoks olulise teabe kättesaadavus. Nendes õigusaktides nõutakse, et kemikaalide tootjad ja tarnijad tagaksid standardsete ohutusmärgiste, ohupiktogrammide ja ohutuskartide esitamise. Need annavad teavet ainete omaduste ja nendega seotud ohtude kohta ning juhiseid ainete säilitamise, käsitlemise ja riskiennetuse kohta.

REACH- ja CLP-määrusse tehti muudatused, mis on olulisel määral seotud töötervishoiu ja tööohutuse õigusaktidega, näiteks

- uus teave ohutuskartidel (kemikaaliohutuse aruannete andmed, kokkupuutesenaariumid, ettenähtud kasutusviisid);
- piirangud ja vajadus saada teatavate ainete kasutamiseks luba;
- uued klassifitseerimis- ja märgistusnõuded, sealhulgas uued ohusümbolid ja märgised.

EU-OSHA eesmärk on edendada osana tervislike töökohtade kampaaniast 2018–2019 teadlikkust nendest muudatustest ja nende tähendusest seoses ohtlike ainete käitlemisega töökojal. See eesmärk saavutatakse, levitades teavet vahendite ja juhiste kohta, mis toetavad töötervishoiu ja tööohutusega seotud riskide hindamist ja juhtimist ning asendamist, ja parandades juurdepääsu vahenditele, mis pakuvad teavet ohtlike ainete kohta.

Peamised ELi direktiivid ja määrused

12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ (töötervishoiu ja tööohutuse raamdirektiiv)
töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (edaspidi „raamdirektiiv“)

7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ (keemiliste mõjurite direktiiv)
töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl

29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ (kantserogeenide ja mutageenide direktiiv)
töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest

18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006 (REACH-määrus),
mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2006 (CLP-määrus),
mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006

Olemas on ka määrused ja direktiivid, milles käsitletakse ohtlike ainete konkreetseid rühmi töökohas ja milles sätestatakse ohtlike ainete soovituslikud piirnormid töökeskkonnas.

<https://osha.europa.eu/en/safety-and-health-legislation>

2.3. Riskihindamine

Nagu ELi ja liikmesriikide tasandi õigusaktides sõnaselgelt sätestatakse, on riskihindamine töökohas eduka ennetuse vältimatu eeltingimus.

Töökohas esinevate ohtlike ainete põhjustatud riskide hindamise läbiviimisel peavad tööandjad arvesse võtma järgmist:

- ohtlikud omadused;
- kõrvaldamise või asendamise võimalus;
- teave ohutuse ja tervisele ohutuse kohta, mida tarnija peab esitama (nt asjakohased ohutuskaardid);
- kokkupuute tase, liik ja kestus ning kokkupuutuvate töötajate arv;
- selliste ainetega seotud töö asjaolud, sealhulgas kogus;
- kõik töökeskkonnas ohtlike ainete piirnormid või bioloogilised piirnormid;
- ennetusmeetmete mõju ning
- juba tehtud tervisekontrollidest tulenevad järeldused.

Elkõige VKEde jaoks on kasulik riskide hindamise protsess etappideks jagada, mis muudab selle paremini hallatavaks. Ohtlike ainete riskihindamine peaks hõlmama järgmist.

1. Töökohas leiduvate ohtlike ainete ja tööprotsesside käigus tekkivate ohtlike ainete inventuur.
2. Teabe kogumine (näiteks keemiatoodete kohta ohutuskaardidelt) kahju kohta, mida need ained võivad põhjustada, ning tarnijate ja tootjate soovitatud või juhistes olevate ennetusmeetmete kohta. Seda teavet tuleks kasutada ka töötajate teavitamiseks ja koolitamiseks ning tööprotsesside ja töökohal ainete käsitlemise juhiste koostamiseks.

3. Kindlakstehtud ohtlike ainetega kokkupuute hindamine, vaadeldes töötajate kokkupuute liiki, intensiivsust, kestust, sagedust ja esinemust, sealhulgas koos kasutatavate ohtlike ainete kombineeritud mõju ja sellega seotud risk.

4. Tegevuskava koostamine. Tegevuskavas tuleks tähtsuse järjekorras loetleda töötajatele tekkivate riskide vähendamiseks võetud meetmed ning täpsustada, kes, kuidas ja mis ajaks peaks meetme rakendama. Mõnes riigis on tavapäraste tööoperatsioonide, näiteks täitmise, pumpamise, puurimise, lihvimise või keevitamise jaoks kättesaadav praktiline teave katsetatud kontrollimeetodite kohta (otsesed nõuande- või kontrollijuhendi kaardid)²².

5. Võtta arvesse kõiki töötajaid, kes võivad eelkõige ohus olla, ja täpsustada nende kaitseks võetavaid meetmeid ning kõiki täiendavaid koolitus- ja teabevajadusi.

6. Võtta arvesse töötajaid, kes võivad hooldus- või remonditöid tehes või juhuslikult kokku puutuda näiteks vahetoodetega keemilises tootmisprotsessis, mis on tavaliselt suletud. Töötajad peaksid teadma, kelle poole pöörduda, kui miski läheb valesti, ja kuidas ennast õnnetuse korral kaitsta.

7. Riskihindamine tuleks korrapäraselt läbi vaadata ja seda ajakohastada.

Tulemuslik riskihindamine ja ennetus eeldavad, et tööandjad hoiavad ennast ja töötajaid hästi kursis ja koolitatuna. Töötajaid tuleb nõustada ka riskihindamise küsimustes ning ainete, toodete ja tööprotsesside muudatuste korral, mis on seotud nende tööga. Lisaks on liikmesriigid ja muud osalejad välja töötanud eri vahendeid, et aidata ettevõtjatel riskihindamisi läbi viia.

Lisaks on liikmesriigid ja muud osalejad välja töötanud eri vahendeid, et aidata ettevõtjatel riskihindamisi läbi viia.

Vahend	Riik	Põhiteema
EU-OSHA e-juhend „Tervislikud töökohad haldavad ohtlike aineid“	ELi-ülene	• Praktiline abivahend töökohas ohtlike ainete põhjustatud riskide juhtimiseks • Interaktiivne ja kasutajasõbralik • Pakub praktilisi meetmeid riskide kõrvaldamiseks ja vähendamiseks https://eguides.osha.europa.eu/dangerous-substances/
EU-OSHA OIRA platvorm	ELi-ülene	• Veebiplatvorm, mis pakub tasuta juurdepääsu interaktiivsetele ja valdkonnapõhistele riskihindamisvahenditele • Mõned OIRA vahendid hõlmavad ohtlike ainete põhjustatud riske sõltuvalt kõnealusest sektorist • Paljud vahendid on kättesaadavad eri keeltes https://oiraproject.eu/en
Tervisele ohtlike ainete piiramise eeskirjad COSHH Essentials ja e-COSHH	Ühend-kuningriik, kuid levitatakse laialdaselt	• Lihtne astmeline süsteem, mille abil hinnatakse riske ja tegureid, mis määravad kindlaks sobiva kontrollimeetodi • Kasutab sobivate kontrollide kindlakstegemiseks riskimaatrikseid • Pakub üldisi kontrollimeetodeid ja ülesandepõhiseid juhiseid http://www.hse.gov.uk/coshh/essentials/coshh-tool.htm Otsesed nõuandekaardid: http://www.hse.gov.uk/coshh/essentials/direct-advice/index.htm
GISBAU ja GISCHEM	Saksamaa	• Ehituse, kemikaalitööstuse, metallide ja muude tööstusharude jaoks • Andmebaas, mida täiendavad tavakasutuses olevate ainerühmade tootekoodid • Link ohutuskaartide vahetamise platvormile http://wingisonline.de/ http://www.gischem.de/index.htm
Stoffenmanager	Madalmaad	• Eri liiki ettevõtjatele • Struktuuri puudutavad teadmised ja teave • Interaktiivne • Kättesaadav kuues keeles • Sisaldab laialdaselt heakskiidetud kokkupuutemudelit https://stoffenmanager.nl/
EMKG (kergesti kasutatav ohtlike ainete kontrollikava töökohas)	Saksamaa	• Riskijuhtimise praktilised suunised • Abiks VKEdele • Teisendab ohutuskaartide ja töökohtadelt pärit andmed praktilisteks riskivähendamise meetmeteks http://www.baua.de/en/Topics-from-A-to-Z/Hazardous-Substances/EMKG/EMKG_content.html
KemiGuiden	Rootsi	• Väikeettevõtetele • Interaktiivne vahend • Pakub ettevõtte olukorda käsitlevate küsimuste vastuste alusel kohandatud nõuandeid riskihindamise ja -kontrolli kohta http://www.kemiguiden.se
SEIRICH	Prantsusmaa	• Interaktiivne vahend • Võimaldab kohandatud lähenemisviisi, võttes arvesse kogemuste ja keerukuse eri tasemeid • Pakub ettevõtte olukorda käsitlevate küsimuste vastuste alusel kohandatud nõuandeid riskihindamise ja -kontrolli kohta http://www.seirich.fr/seirich-web/index.xhtml

2.4. Praktilised lahendused

Ohtlike ainete käitlemisel on abiks palju juhiseid ja praktilisi abivahendeid. Avalik-õiguslikud institutsioonid ja asutused, tööstusliidud ja ametiühingud on loonud palju vahendeid ja juhendmaterjale konkreetse eesmärgiga toetada ettevõtjaid selles valdkonnas ning aidata ametiasutustel asjaomaseid õigusakte jõustada. Neid vahendeid on nii üldisi kui ka üksikasjalikke. Näiteks võidakse neis käsitleda küsimust, kuidas teha asendamise kohta otsuseid, või soovitada

lahendusi tüüpiliste tööülesannete või konkreetse kutseala või sektori jaoks.

Osana tervislike töökohtade kampaaniast 2018–2019 on EU-OSHA koondanud kampaania veebilehele (<https://healthy-workplaces.eu>) valiku nendest vahenditest, juhendmaterjalidest ja hea tava näidetest, sealhulgas audiovisuaalsed materjalid. Need vahendid on paljude osapoolte, teiste hulgas tööinspeksioonide, VKEde ja töötajate esindajate toetamiseks, nii et veebilehte tasub kindlasti külastada, et saada teavet pakutava abi kohta.

Hea tava: riskide kõrvaldamine

Majapidamistorustike keevitamisel ja jootmisel puutuvad keevitajad kokku ohtlike ainetega, mida sisaldab eralduv suits. Keevitamise ja jootmisega seotud riskid saab aga kõrvaldada, kasutades presstööriista, millel on spetsiaalne

haarats, mis ühendab torud kõrge rõhu all. Selle uuendusliku lahenduse kiirel kasutuselevõtul olid väga olulised täiendavad eelised, nagu selle kiirus ja lihtsus, ning need aitasid uuel tehnilisel valikul edu saavutada.

DESINFEKTSIOONIVAHENDI ASENDAMINE SOTSIAALHOOLEKANDESEKTORIS

Hispaanias asuvas vanadekodus kasutati surnud patsientide tubade puhastamiseks desinfitseerimisvahendit. See sisaldas muude ainete hulgas triklosaani ja 2-butoksüetanooli, mis on tugevad ärritajad ja mürgised ained. Üks toodet kasutanud töötaja kannatas kurguärrituse ja hingamisprobleemide all.

Töötaja ametiühingu esindajat teavitati olukorrast ning piirkondliku ametiühingu ohutuse ja tervishoiu osakond selgitas probleemi tööandjatele. Seejärel hakkas piirkondlik

ametiühing Hispaania ametiühingute töö-, keskkonna- ja tervishoiuinstituudi (ISTAS) abil lahendusi otsima.

Hinnati alternatiivtooteid ja desinfitseerimisvahend otsustati asendada didetsüüldimetüülammooniumkloriidil ja etoksüülitud alkoholidel põhineva tootega. Alternatiivtoode ei olnud riskivaba ja seda tuli käsitseda asjakohaseid kaitsemeetmeid kasutades. Siiski põhjustas uus toode palju väiksemat riski. Veel üks eelis oli see, et asendustoode põhjustas vähem keskkonnakahju.

2.5. Mõned töötajate rühmad on eriti ohustatud

Kõiki töötajaid tuleb võrdselt kaitsta ohtlikest ainetest põhjustatud riskide eest. Ometi võidakse mõne töötajate rühma eriline tundlikkus või tingimused tähelepanuta jätta ja seetõttu võivad nad olla suuremas ohus. Risk võib olla suurem, sest need töötajad on kogenematus, teavitamata või füüsiliselt vastuvõtlikumad või kuna nad vahetavad sageli töökohta või töötavad sektorites, kus teadlikkus selles küsimuses on vähene, või on neil suurem või teistsugune füsioloogiline tundlikkus (nt noored praktikandid või meeste ja naiste vahelised erinevused).

Eriti ohustatud rühmad võivad hõlmata naisi, noori töötajaid, võõrtöötajaid ja töötajaid, kelle puhul on väiksem tõenäosus, et nad on saanud koolitust ja teavet (nt alltöövõtulepinguga või ajutised töötajad ja mitteametlikus majanduses töötavad töötajad). Sektorite hulka, kus need töötajate rühmad puutuvad sageli kokku ohtlike ainetega, kuuluvad põllumajandus ja aiandus, ehitus, jäätmekäitlus, transport, juuksuriteenused,

professionaalsed puhastustööd, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne ning hotellid, restoranid ja toitlustus. Lisaks on teatavate kutsealade, näiteks puhastuse ja hoolduse, jäätme- ja heitveekäitluse või avari- ja päästeteenistuste töötajate kokkupuuteviisid erinevad ja sageli ettearvamatud.

Töökohal ohtlike ainete põhjustatud riskide hindamisel ja ennetusmeetmeid kehtestades tuleb nende töötajate erivajadusi arvesse võtta²³. Näiteks on oluline, et riskihindamiste tulemused on neile kättesaadavad, et neile on tehtud koolitus ning et tagatud on nende osalemine riskide juhtimise viiside üle otsustamisel.

On äärmiselt oluline, et riske, millega need töötajad kokku puutuvad, ei alahinnataks ning et nende suhtes, nagu ka teiste töötajate suhtes, kohaldatakse riskihindamise, asendamise ja kõrvaldamise põhimõtteid ning järgitakse ennetusmeetmete hierarhiat. Ettevõtetele, kus töötab haavatavate rühmade liikmeid, on olemas juhendid, näiteks Ühendkuningriigi töötervishoiu ja tööohutuse täitev ameti (HSE) võõrtöötajate ohutuse ja tervise haldusvahend²⁴.

Riikide arvandmed osutavad, et rohkem kui ükski teine vanuserühm puutuvad kantserogeensete ainetega kokku alla 25aastased töötajad²⁵.

NAISTÖÖTAJAD – JUHEND ISIKUKAITSEVAHENDITE PIISAVUSE TAGAMISEKS

Isikukaitsevahendite piiratud kohandamine teatavate rühmade, eriti naiste puhul, on oluline tervise ja ohutuse küsimus töökohal.^{26, 27, 28}

Isikukaitsevahendid, nagu respiraatorid, kukkumisvastased rihmad, kaitsejalatsid, kindad, kiivrid ja kaitseprillid, võivad olla paljudele naistele liiga suured. See põhjustab nii terviseohte (kui respiraatorid ei kaitse kemikaalide eest piisavalt) kui ka turvaohhte (kui laiad riided ja suured kindad takerduvad masinatesse). Paljudele naistele võivad halvasti istuvad vahendid tunduda ebamugavad ja nad ei kannaks neid, seades ennast vigastuse ohtu.

Selle konkreetse küsimuse lahendamiseks on olemas juhenddokumendid: tööõnnetuste ennetamise assotsiatsioon ja Ontario naiste direktoraat on välja töötanud teatmiku, Kanada ehitusuuringute ja -koolituse keskus koostas mitu kontroll-loetelu (pea ja silmade kaitsevahendite, individuaalsete kuulmiskaitsevahendite, kinnaste, jala- ja kehakaitsete kohta), mida naistöötajad võivad kasutada, et hinnata, kas nende isikukaitsevahendid on nõuetekohaselt sobivad,²⁹ ning Ühendkuningriigi riiklik ametiühing on avaldanud juhendi töötajate esindajatele³⁰.

NOORED TÖÖTAJAD – INTERAKTIIVNE ANDMEBAAS ORGAANILISE KEEMIA ÜLIÕPILASTELE

NOP-online³¹ on näide sellest, kuidas interaktiivne andmebaas võib toetada töötervishoiu- ja tööohutusealast haridust ning koolitust laboratooriumide ohutuse valdkonnas.³² See andmebaas on suunatud üliõpilastele, kes läbivad orgaanilise keemia laborikursusi, mis on kohustuslikud ülikoolide teadus-, meditsiini- ja mõnes inseneriõppe õppekavas. Tavaliselt õpivad üliõpilased sellistel kursustel sünteesi ja analüüsi põhilisi laboratoorseid tehnikaid. Mürgiste ainete vältimise protseduure otseselt ei õpetata.

NOP-online on orgaanilise keemia katsete kirjelduste kogu. Katseid saab sirvida pealkirja, numbri, töömeetodi ning aineklassi ja reaktsioonitüübi järgi. Üliõpilased saavad katses kasutatud ainete ja keemilistes reaktsioonides tekkinud ainete üksikasjaliku kirjelduse. See hõlmab teavet ohutuse ja terviseriskide ning nende ainete toksikoloogiliste andmete

kättesaadavuse kohta. Eri värvid tähistavad eri ainete toksilisust ja ökotoksilisust ning seda, kas konkreetset ainet on kahjuliku mõju suhtes põhjalikult katsetatud või mitte. Igale katse kirjeldusele on lisatud üksikasjalikud laborijuhised, nõuanded ohutuse ja analüüsi protseduuride kohta ning täiendav teave jätkusuutlikkuse küsimuste kohta. Lõplik hindamine võimaldab üliõpilastel võrrelda reaktsioone ja aineid, mis nende tulemusel tekivad, saades ülevaate iga katsega seotud riskidest ning selle massist ja energiatõhususest.

Veebilehte ajakohastatakse pidevalt ning kasutajad on oodatud esitama märkusi ja vahendite arendamises aktiivselt osalema. Kogu teave on kättesaadav saksa, inglise ja itaalia keeles, osa teabest on kättesaadav ka araabia, türgi, indoneesia, portugali ja vene keeles.

<http://www.oc-praktikum.de/nop/en-entry>

2.6. Kantserogeenid ja tööga seotud vähktõbi

Igal aastal diagnoositakse Euroopas vähk ligikaudu 1,6 miljonil tööelisel inimesel. Hinnangute kohaselt on töökeskkonnas kantserogeenidega kokkupuute tagajärjel igal aastal vähki haigestunud inimeste arv ELis suurem kui 120 000, mille tagajärjeks on peaaegu 80 000 surmajuhtumit aastas.^{33, 34} Tegelikult on kantserogeenid Maailma Tööorganisatsiooni (ILO) ja ELi hinnangute kohaselt enamiku surmaga lõppevate kutsehaiguste põhjustajad³⁵.

Paljud tööga seotud vähktõve juhtumid on ennetatavad: näiteks sureb Suurbritannias igal aastal hinnanguliselt 8000 töötajat tööga seotud vähki, mille on põhjustanud varasem kokkupuude kantserogeenidega tööl. Paljusid selliseid juhtumeid saab tulevikus aga vältida, kasutades vastavuse parandamiseks ohtlike ainete kehtivate piirnormidega töökeskkonnas kombineeritud sekkumismeetmete lähenemisviisi³⁶.

On sadu kantserogeenidena klassifitseeritud ohtlikke aineid, millega töötajad võivad kokku puutuda,³⁷ ja tegelikult on mõned ained, millega töötajad kõige sagedamini kokku puutuvad, kantserogeensed. Eriuringud näitavad suurt kokkupuudet kantserogeenidega. Näiteks leiti töökeskkonnas kokkupuudet käsitlevas Austraalia uuringus, et aastatel 2011 ja 2012 puutus umbes 37% osalejatest tööl kokku vähemalt ühe töökeskkonna kantserogeeniga³⁸.

Lisaks sellele tekivad teatavad töökohtades tuvastatud kantserogeensed ained tööprotsesside käigus ja seetõttu ei ole need ained hõlmatud REACHi õigusaktides ja nende õigusaktide alusel läbiviidavates protsessides, mis tuginevad ohutuskartidele ning teabevahetusele tarneahelas. Nende kantserogeenide puhul tuleb otsida ennetuse edendamiseks ning teadlikkuse suurendamiseks teisi viise. Hiljutised

edusammud tubakasuitsuga kokkupuute piiramisel tööl on hea näide sellest, kuidas ühendatud jõupingutused võivad kokkupuudet märkimisväärselt vähendada.

Prantsusmaa uuringus³⁹ leiti, et noored töötajad ja hooldustöötajad puutuvad kantserogeenidega rohkem kokku ja neil on suurem tõenäosus puutuda kokku mitme kantserogeeniga samal ajal. Samuti leiti, et ained, millega töötajad märkimisväärses ulatuses kokku puutuvad, on sellised ained, mille kontrolli meetmeid on keeruline rakendada. Selle põhjuseks on, et need tekivad protsessi käigus, näiteks põlemissaadused, nagu diislikütuse heitgaasid, keevitusaurud, tahm ja tõrv, bituumen ja sissehingatav kristalne ränioksiid⁴⁰.

Teatavatel kutsealadel töötajatel võib samuti olla suurem kantserogeenidega kokkupuutumise risk, näiteks keevitajad, maalrid, juuksurid ja meditsiiniõed.

Tähtis on, et töötajad teaksid, et ELi õigusaktide kohaselt tuleb tööl kantserogeenidega kokkupuutest tuleneva kahju ennetamiseks võtta kasutusele eriti rangeid meetmeid. Neid meetmeid tuleb rakendada lisaks neile, mida kasutatakse muude ohtlike ainete suhtes. Lisameetmed hõlmavad rangeid asendamisnõudeid, töötamist suletud süsteemis, kokkupuute registreerimist ning rangemaid teabe- ja dokumentatsiooninõudeid.

Hinnangute kohaselt on tööl kantserogeenidega kokkupuutest tulenevad otsesed kulud kogu Euroopas 2,4 miljardit eurot aastas⁴¹.

© michaeljung - Fotolia

Kantserogeenide tegevuskava

2016. aastal seadis Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik Madalmaad kantserogeenidega kokkupuute ennetamise oma töötervishoiu ja tööohutuse prioriteetide loetelu etteotsa. Madalmaad algatasid pakti, mis käsitleb EU-OSHA, Euroopa sotsiaalpartnerite, Euroopa Komisjoni ning Madalmaade ja Austria tööministeeriumide ühist koostööd.

Allakirjutanud lubasid koostada kantserogeenide tegevuskava, mille

eesmärk on suurendada teadlikkust riskidest, leida nutikaid lahendusi ja jagada häid tavasid.

EU-OSHA aitab kava edendada, muu hulgas tervislike töökohtade kampaania 2018–2019 kaudu.

Lisateavet tegevuskavade kohta leiab veebiaadressilt <https://osha.europa.eu/en/themes/dangerous-substances/roadmap-to-carcinogens>

SISSEHINGATAV KRISTALNE RÄNIDIOKSIIDITOLM EHITUSPLATSIDEL – EUROOPA JUHEND TÖÖINSPEKTORITELE

Vanemtööinspektorite komitee (SLIC) avaldas juhendi riiklikele tööinspektoritele, mille töötas välja SLICi Chemexi rühm kristalse ränidioksiidiga kokkupuutest töötajatele tulenevate riskidega tegelemise kohta⁴² ehitusobjektidel.^{43, 44}

Sissehingatavat kristalset ränidioksiiditolmu leidub Euroopa Liidu mitme tööstussektori, sealhulgas maavarade kaevandamise, telliskivide tootmise ja ehituse töökohtadel, ning on teada, et kristalne ränidioksiiditolm tekitab raskeid haigusi, näiteks silikoosi, kroonilist obstruktiivset kopsuhaigust ja kopsuvähki. See juhenddokument keskendub ehitussektorile sissehingatava kristalse ränidioksiiditolmu suure esinemuse tõttu selles sektoris ning kuna võimalik kokkupuuterisk on suur ja võib hõlmata suurt arvu töötajaid.

Juhend annab riiklikele tööinspektoritele taustteavet kristalse ränidioksiidi, selle terviseriskide, õigusraamistiku ja soovitatavate kontrollimeetmete kohta. Kokkupuute vältimise meetodid

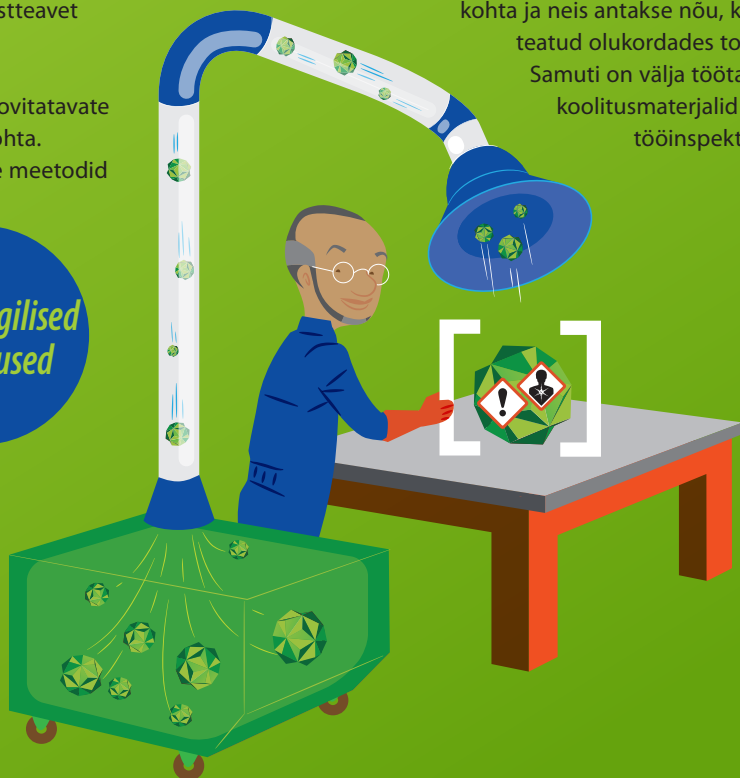
hõlmavad kristalse ränidioksiidi kõrvaldamist protsessist, protsessi kohandamist heitkoguste vähendamiseks tööpiirkonnas (nt kasutades vett, et vältida tolmu sattumist õhku, või kasutades kohalikku ventilatsiooni) ning hingamisteede kaitsevahendite kasutamist.

Soovitatakse võimalikke meetmeid juhtudeks, kus sissehingatavast kristalsest ränidioksiiditolmust tulenev terviserisk võib olla suur, keskmine või väike, sõltuvalt tööandja võetud kontrollimeetmete ulatusest ja tasemest inspeksiooni ajal. Soovitatud meetmed järgivad ennetusmeetmete hierarhiat ja hõlmavad asjakohaste kontrollimeetmete olulisi näiteid.

Ülesandelehed, mis käsitlevad tüüpilisi tööolukordi, pakuvad praktilist teavet kohapealsetele tööinspektoritele; need

sisaldavad pilte halbade ja heade tavade kohta ja neis antakse nõu, kuidas teatud olukordades toimida. Samuti on välja töötatud koolitusmaterjalid tööinspektoritele.

Tehnoloogilised lahendused

3. Tervislike töökohtade kampaania 2018–2019

3.1. Kampaaniast

Kuigi nii EL, riikide kui valdkondade tasemel on tehtud jõupingutusi, et piirata ohtlike ainete kokkupuudet töökohal, puutuvad Euroopa töötajad endiselt nendega kokku, mis võib põhjustada ja süvendada terviseprobleeme, haigusi ja viia surmajuhtumiteni.

Tervislike töökohtade kampaania 2018–2019 eesmärk on aidata seda probleemi lahendada läbi viie strateegilise eesmärgi saavutamise:

1. suurendada teadlikkust ohtlike ainete ohutu käitlemise tähtsusest Euroopa töökohtades, esitades fakte ja näitajaid ohtlike ainete kokkupuute ja selle mõju kohta töötajatele;
2. edendada riskide hindamist, kõrvaldamist ja asendamist ning ennetusmeetmete hierarhiat, esitades teavet praktiliste vahendite kohta ja hea tava näiteid;
3. suurendada teadlikkust töökohal kantserogeenidega kokkupuute riskidest, toetades heade tavade vahetamist ja allkirjastades ELi kantserogeenide tegevuskava elluviimise nimel sõlmitud pakti;
4. keskenduda erivajadustega ja kõrgema riskiastmega töötajate rühmadele, näiteks nende piiratud teadmiste tõttu ohtlike ainete kohta, esitades fakte ja näitajaid ning teavet hea tava kohta;
5. suurendada teadlikkust poliitika arengusuundadest ja õigusraamistikust, andes ülevaate kehtivast raamistikust ja juhenditest.

EU-OSHA juhitud kampaania võib anda olulise panuse paljudes nendes valdkondades. Eelkõige luuakse kampaania raames partnerlusi, et tagada teaduslike ja praktiliste teadmiste ühendamise ja nende teisendamine praktilisteks lahendusteks,

et juhtida töökohal ohtlikest ainetest tulenevaid riske.

Tervislike töökohtade kampaania püüab saavutada oma eesmärgid vahendajate kaudu, kes võivad aidata EU-OSHA-l jõuda kampaaniast kasu saajateni kogu Euroopa töökohtades. EU-OSHA töötab välja valiku vahendeid, mida liikmesriigid, partnerorganisatsioonid ja ettevõtjad saavad kasutada ja kohendada, ning korraldab teemakohased olulised üritused ja viib läbi tegevused. Nende hulgas on tervislike töökohtade hea tava auhinnad (vt punkt 3.4).

EU-OSHA korraldab ka kampaania lõppürituse, tervislike töökohtade tippkohtumise, mis pakub võrgustikele ja partneritele, kes on kampaaniale kaasa aidanud, võimalust arutleda saavutuste ja eelmise kahe aasta jooksul saadud õppetundide üle ning neid edasi arendada.

Olulised kuupäevad

Kampaania algus:
aprill 2018

Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu nädalad:
oktoober 2018 ja 2019

Tervislike töökohtade hea tava vahetamise üritus:
2019. aasta esimene kvartal

Tervislike töökohtade tippkohtumine:
november 2019

3.2. Kes võivad kampaanias osaleda?

Julgustame kõiki huvitatud organisatsioone ja üksikisikuid meie kampaaniaga ühinema, kuid eelkõige on selle eesmärk teha teabe levitamiseks koostööd järgmiste vahendajate rühmadega:

- EU-OSHA koordineerimisüksused ja nende võrgustikud;
- sotsiaalpartnerid (Euroopa ja liikmesriigi tasandil);
- valdkondlikud sotsiaaldialoogi komiteed;
- poliitikakujundajad (Euroopa ja liikmesriigi tasandil);
- suurettevõtted, valdkondlikud liidud ja VKEd ühendused;

- Euroopa institutsioonid ja nende võrgustikud (Euroopa ettevõtlusvõrgustik);
- Euroopa vabaühendused;
- töötervishoiu ja tööohutuse spetsialistid ja nende ühendused;
- töötervishoiu ja tööohutuse valdkonna teadlased;
- tööinspektsioonid ja nende partnerid;
- meedia.

3.3. Kuidas osaleda?

Kampaanias osalemiseks ja selle toetamiseks on palju praktilisi võimalusi:

- teadlikkuse suurendamine, levitades ja avaldades kampaania materjale;
- ürituste ja muu tegevuse, näiteks õpitubade ja seminaride, koolituste, konkursside korraldamine;
- asendamis põhimõtte ja ennetusmeetmete hierarhia edendamine;
- töökohas ohtlike ainete haldamise praktiliste töövahendite ja muude vahendite kasutamine ja edendamine;
- töökohas ohtlikest ainetest tulenevate riskide ennetamise heade tavade jagamine;
- osalemine tervislike töökohtade hea tava auhindade konkursil;
- osalemine 2018. ja 2019. aasta oktoobris toimuvatel Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu nädalatel;

- hakates ametlikuks kampaaniapartneriks (võimalus üleeuroopalistele või rahvusvahelistele organisatsioonidele);
- hakates ametlikuks kampaaniapartneriks (võimalus riigi tasandi organisatsioonidele);
- hakates ametlikuks kampaaniapartneriks (võimalus riiklikele või Euroopa meediakanalitele);
- hoides ühendust ja jälgides viimaseid uudiseid kampaania veebilehel (<https://healthy-workplaces.eu>) ja meie sotsiaalmeedia kanalite kaudu – leiate meid Facebookist, Twitterist ja LinkedInist.

Ametlikud kampaaniapartnerid kohustuvad kampaaniat reklaamima ja seda praktiliselt toetama. Vastutasuks pakub kampaaniapartnerlus mitut eelist, sealhulgas osalemist heade tavade vahetamise üritustel ja muudes võrgustikutöö võimalustes. Lisateave on kampaania veebilehel.

3.4. Tervislike töökohtade hea tava auhinnad

Tervislike töökohtade hea tava auhindadega tunnustatakse silmapaistvaid ja uuenduslikke töötervishoiu ja tööohutuse tavaid. Tunnustuse saanud näitavad, millist kasu annab töötervishoiu ja tööohutuse heade tavade rakendamine.

Kandideerida võivad kõik ELi liikmesriikide, kandidaatriikide, potentsiaalsete kandidaatriikide ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni organisatsioonid.

Kandidaadid peaksid näitama, et

- tööandjad ja töötajad teevad töökohas ohtlikest ainetest tulenevate riskide juhtimisel ja tugeva riske ennetava töökultuuri edendamisel koostööd;
- sekkumismeetmeid rakendatakse edukalt;
- töökoha ohutuses ja tervishoius on tehtud mõõdetavaid edusamme;
- sekkumismeetmed on kestlikud;
- sekkumismeetmeid saab üle kanda eri sektorite ja eri riikide ettevõtetele.

EU-OSHA koordineerimiskeskuste võrgustik kogub kandidaadid kokku ja nimetab riikide tasandil võitjad, kes pääsevad edasi üleeuroopalisse vooru. Hea tava auhindade konkurss algab kampaania käivitamisega. Võitjad kuulutatakse välja tseremoonial, mis toimub kampaania teisel aastal, et tunnustada osalejate saavutusi.

3.5. Meie partnerite võrgustik

Kampaania edukuse seisukohalt on väga olulised partnerlussuhted peamiste sidusrühmadega. Arvestame mitme partnerlusvõrgustiku toega.

- **Riigi koordineerimiskeskused:** kõiki tervislike töökohtade kampaaniaid koordineerivad riigi tasandil EU-OSHA koordinatsioonikeskuste võrgustikud.
- **Euroopa sotsiaalpartnerid:** sotsiaalpartnerid esindavad töötajate ja tööandjate huve Euroopa tasandil.
- **Ametlikud kampaaniapartnerid:** tervislike töökohtade kampaaniat toetavad kampaaniapartnerina 100 üleeuroopalist ja rahvusvahelist ettevõtet ja organisatsiooni.
- **Meediapartnerid:** tervislike töökohtade kampaaniat toetab ainulaadne ajakirjanike ja toimetajate meeskond, kes on pühendunud töötervishoiu ja tööohutuse edendamisele. Euroopa juhtivad töötervishoiu ja tööohutuse väljaanded suurendavad teadlikkust kampaaniast ja edendavad seda. Vastutasuks edendab meediapartnerluse pakkumine väljaannete mainet ja võimaldab partneritel ühendust võtta EU-OSHA võrgustike ja sidusrühmadega kogu Euroopas.

- **Euroopa ettevõtlusvõrgustik:** Euroopa ettevõtlusvõrgustik nõustab ja toetab VKEsid kogu Euroopas äri võimaluste ja uute turgude kasutamisel. EU-OSHaga tehtud pikaajalise koostöö tulemusena on Euroopa ettevõtlusvõrgustikul riigi tasandi töötervishoiu ja tööohutuse esindajate võrgustik 30 riigis ning võrgustiku liikmed osalevad aktiivselt tervislike töökohtade kampaania edendamises.
- **ELi institutsioonid ja nende võrgustikud:** eelkõige Euroopa Ülemkogu eesistujariigid.
- **Teised ELi asutused, kellele kampaania teema erilist huvi pakub:** Euroopa Kemikaaliamet (ECHA), Euroopa Keskkonnaamet (EEA), Euroopa Toiduohutusamet (EFSA), Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet (EASME), Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE), Eurofound ja Teadusuuringute Ühiskeskus (JRC).

Rohkem teavet meie partnerite kohta leiate kampaania veebilehelt (<https://healthy-workplaces.eu>).

© EU-OSHA/Andrei Potrc

3.6. Lisateave ja -materjalid

Külastage kampaania veebilehte (<https://healthy-workplaces.eu>), kus on lai valik kampaaniamaterjale, mis on välja töötatud kampaania edendamiseks ja toetamiseks:

- kampaania ja tervislike töökohtade hea tava auhindade teabeleht;
- PowerPointi esitlused, plakatid, arvutigraafika ja muud kampaaniamaterjalid;
- kampaania töövahendite pakett – nõuanded kampaania juhtimiseks ja toetusvahendid;
- uusimad animeeritud videod Napost ja tema kolleegidest, mis suurendavad teadlikkust ohtlike ainetega seotud küsimustest, sealhulgas kemikaalide klassifitseerimisest, märgistamisest ja pakendamisest, tubakasuitsust ja tolmust;

- töökohal ohtlike ainete haldamise praktiline e-juhend;
- juhtumiuuringute, instrumentide ja vahendite andmebaas, audiovisuaalsed materjalid ja muud hea tava materjalid, mis on kogutud kogu Euroopast;
- ohtlike ainetega seotud esmatähtsate teemade lühikirjeldustega teabelehtede sari;
- kasulikud veebilingid.

Hoidke ühendust ja olge kursis meie tegevuse ja üritustega meie sotsiaalmeedia kanalite kaudu – leiate meid Facebookist, Twitterist ja LinkedInist.

Viited ja märkused

- 1 Kokkuvõte – uute ja tekkivate riskide Euroopa ettevõtete teine uuring (ESENER-2), EU-OSHA, 2015, lk 5. Avaldatud veebiaadressil <https://osha.europa.eu/sites/default/files/publications/documents/esener-ii-summary-en.PDF>
- 2 Kuuenda Euroopa töötingimuste uuringu ülevaatlik aruanne, Eurofound, 2016, lk 43. Avaldatud veebiaadressil https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1634en.pdf
- 3 ESENER-2 – ülevaatlik aruanne „Tööohutuse ja töötervishoiu juhtimine töökohal“, EU-OSHA, 2016, lk 18. Avaldatud veebiaadressil https://osha.europa.eu/sites/default/files/ESENER2-Overview_report.pdf
- 4 <http://www.miljoma1.se/Miljomalen/Alla-indikatorer/Indikatorersida/Dataunderlag-for-indikator/?iid=69&pl=1&t=Land&l=SE>
- 5 Vt ka EU-OSHA rubriiki „Ohtlikud ained“: <https://osha.europa.eu/en/themes/dangerous-substances>
- 6 ELi õigusaktis kasutatakse terminit „keemiline mõjur“ üksikutele ainetele, segudele ja protsessi käigus tekkivale ainele viitamiseks.
- 7 CLP-määrus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist; vt ka <https://echa.europa.eu/regulations/clp/understanding-clp>
- 8 <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=151>
- 9 SLIC, lõplik aruanne SLICi kontrollikampaania „Riskihindamine ohtlike ainete kasutamisel, 2010–2011“ kohta (avaldamata).
- 10 Komisjoni 19. septembri 2003. aasta soovitus 2003/670/EÜ Euroopa kutsehaiguste loetelu kohta. Avaldatud veebiaadressil <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32003H0670>
- 11 HSE (UK Health and Safety Executive – Ühendkuningriigi töötervishoiu ja tööohutuse amet), „Koolikokk suudab vaevu kõnida“: <http://www.hse.gov.uk/coshh/casestudies/cook.htm>
- 12 Praegu (2017. aasta juuli seisuga) on USA Chemical Abstracts Service'i loendis enam kui 130 miljonit orgaanilist ja anorgaanilist ainet ning 67 miljonit proteiini- ja DNA-järjestust. Registrit ajakohastatakse, lisades sinna iga päev umbes 15 000 uut ainet: <https://www.cas.org/about-cas/cas-fact-sheets>
- 13 <https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/cl-inventory-database>
- 14 Vt <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:02006R1907-20140410>
- 15 ECHA registreerimisstatistika, andmed 15. mai 2017. aasta seisuga: https://echa.europa.eu/documents/10162/5039569/registration_statistics_full_en.pdf/2018. aastal, registreerimise kolmandas voorus võtab ECHA vastu toimikuid kemikaalide kohta, mida toodetakse või imporditakse mahus 1–100 tonni, ja eeldatavasti registreeritakse 25 000 ainet: <https://echa.europa.eu/press/press-material/pr-for-reach-2018>
- 16 Ained, millest on teatatud vastavalt direktiivile 67/548/EMÜ (uutest ainetest teatamise direktiiv) enne REACH-määruse kasutuselevõttu, loetakse registreerituks.
- 17 Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta, eelkõige artiklid 9, 10 ja 11.
- 18 Kim, Y., Park, J., ja Park, M., 2016, „Creating a culture of prevention in occupational safety and health practice“ (Ennetava töökultuuri loomine töötervishoiu ja tööohutuse tavades), Safety and Health at Work (SH@W), 7, lk 89–96. Avaldatud veebiaadressil <http://dx.doi.org/10.1016/j.shaw.2016.02.002>
- 19 <https://osha.europa.eu/en/topics/green-jobs> <https://osha.europa.eu/en/topics/green-jobs>
- 20 Vt Keen, C., „Dangerous substances (chemical and biological)“ (Ohtlikud ained (keemilised ja bioloogilised)), OSHwiki: [https://oshwiki.eu/wiki/Dangerous_substances_\(chemical_and_biological\)#Hierarchy_of_control](https://oshwiki.eu/wiki/Dangerous_substances_(chemical_and_biological)#Hierarchy_of_control)
- 21 Vt nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiivi 98/24/EÜ (töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl) artikkel 6. Avaldatud veebiaadressil <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:31998L0024>
- 22 Vt Ühendkuningriigi Töötervishoiu ja Tööohutuse Ameti (UK HSE) otsesed nõuandekaardid (<http://www.hse.gov.uk/coshh/essentials/>) ja BAUA (<http://www.baua.de>, teemade jaoks, EMKG).
- 23 Vt Webster, J., „Groups at risk“ (Ohustatud rühmad), OSHwiki: https://oshwiki.eu/wiki/Groups_at_risk
- 24 <http://www.hse.gov.uk/toolbox/workers/migrant.htm>
- 25 Töötervishoid ja tööohutus arvudes. Noored töötajad. Faktid ja arvud, EU-OSHA, 2007. Avaldatud veebiaadressil <https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/reports/7606507>

- 26 „Mainstreaming gender into occupational safety and health practice“ (Sooprobleemid töötervishoiu ja -ohutuse praktikas), EU-OSHA, 2014. Avaldatud veebiaadressil <https://osha.europa.eu/es/tools-and-publications/publications/reports/mainstreaming-gender-into-occupational-safety-and-health-practice/view>
- 27 Larmour, J., ja Peters, J., 2010, „WES safety clothing and footwear survey“ (WESi kaitseriiete ja -jalatsite uuring), Women's Engineering Society. Avaldatud veebiaadressil <http://www.wes.org.uk/sites/default/files/WES%20safety%20survey%20results%20March%202010.pdf>
- 28 <https://www.ioshmagazine.com/article/more-half-women-say-ppe-prevents-them-doing-their-job>
- 29 <http://elcosh.org/record/document/1198/d001110.pdf>; <http://elcosh.org/document/1198/d001110/Personal+Protective+Equipment+for+Women+-+Addressing+the+Need.html>
- 30 „Personal protective equipment and women: Guidance for workplace representatives“ (Isikukaitsevahendid ja naised: juhend töökoha esindajatele), TUC, 2017. Avaldatud veebiaadressil <https://www.tuc.org.uk/sites/default/files/PPEandwomenguidance.pdf>
- 31 <http://www.oc-praktikum.de/nop/en-entry>
- 32 „Mainstreaming occupational safety and health into university education“ (Töötervishoiu ja tööohutuse integreerimine ülikooliharidusse), EU-OSHA, 2010. Avaldatud veebiaadressil https://osha.europa.eu/en/tools-and-publications/publications/reports/mainstream_osh_university_education
- 33 <https://roadmaponcarnogens.eu/about/the-facts/>
- 34 Jongeneel, W. P., Eysink, P. E. D., Theodori, D., Hamberg-van Reenen, H. H., ja Verhoeven, J. K., 2016, „Work-related cancer in the European Union: Size, impact and options for further prevention“ (Tööga seotud vähktõbi Euroopa Liidus: suurus, mõju ja edaspidise ennetamise võimalused), RIVM-i kirja vormis aruanne 2016-0010.
- 35 Nenonen, N., Hämäläinen, P., Takala, J., Saarela, K. L., Lim, S. L., Lim, G. K., Manickam, K., ja Yong, E., 2014, „Global estimates of occupational accidents and fatal work-related diseases in 2014“ (Tööõnnetuste ja surmaga lõppevate tööga seotud haiguste üleilmsed hinnangud 2014. aastal), Workplace Safety & Health Institute, Singapur.
- 36 Hutchings, S., Cherrie, J. W., Van Tongeren, M., ja Rushton, L., 2012, Cancer Prevention Research „Intervening to reduce the future burden of occupational cancer in Britain: what could work?“, Cancer Prevention Research (Vähi ennetamise uuring „Sekkumine, et vähendada Suurbritannias tööga seotud vähktõve tulevast koormat: mis võiks toimida?“), 5(10), lk 1213–1222.
- 37 ELi õigusaktid hõlmavad enam kui 270 kantserogeenset, mutageenset või reproduktiivtoksilist ainet, mis kuuluvad 1. kategooriasse (A & B), ning enam kui 150 ainet, mis kuuluvad 2. kategooriasse, samas kui Rahvusvaheline Vähiuuringiskeskus klassifitseerib enam kui 460 mõjurit (mitte ainult kemikaalid) 1. ja 2. kategooriasse (A & B), vt Stepa, R. A., Schmitz-Felten, E., ja Brentzel, S., „Carcinogenic, mutagenic, reprotoxic (CMR) substances“ (Kantserogeensed, mutageensed ja reproduktiivtoksilised ained), OSHwiki: [https://oshwiki.eu/wiki/Carcinogenic,_mutagenic,_reprotoxic_\(CMR\)_substances](https://oshwiki.eu/wiki/Carcinogenic,_mutagenic,_reprotoxic_(CMR)_substances)
- 38 Carey, R., Driscoll, T. R., Peters, S. M., Glass, D. C., Reid, A., Benke, G., ja Fritschi, L., 2014, „Estimated prevalence of exposure to occupational carcinogens in Australia (2011–2012)“ (Töökeskonna kantserogeenidega kokkupuute hinnanguline levimus Austraalias (2011–2012)), Occupational and Environmental Medicine 71, lk 55–62.
- 39 Cavet, M., ja Léonard, M., 2013, „Les expositions aux produits chimiques cancérigènes en 2010“ (Kokkupuude keemiliste kantserogeenidega 2010. aastal), Dares Analyses nr 054.
- 40 Kokkupuude kantserogeenidega ja tööga seotud vähktõbi. Hindamismeetodite ülevaade, EU-OSHA, 2014. Avaldatud veebiaadressil <https://osha.europa.eu/de/tools-and-publications/publications/reports/report-soar-work-related-cancer/view>
- 41 Kantserogeenide tegevuskava veebileht: <https://roadmaponcarnogens.eu/about/the-facts/>
- 42 Termin „kristalne ränidioksiid“ viitab kivimites, kivides, liivades ja savides looduslikult esinevate mineraalide rühmale; see on ehitusmaterjalide levinud koostisosa. Ränidioksiidi sisaldavate materjalide löikamine, purustamine, puurimine, jahvatamine või abrasiivjoaga lihvimine tekitavad lenduvat tolmu, mis sisaldab eri suurusega kristalseid ränidioksiidi osakesi, millest osa võidakse sisse hingata. Peened osakesed võivad tungida kopsu gaasivahetuspiirkonda, kus need tekitavad kahjustusi. Need osakesed on sissehingatav kristalliline ränidioksiid, mis on tavapärastes valgustingimustes nähtamatu.
- 43 „Guidance for National Labour Inspectors on addressing risks from worker exposure to respirable crystalline silica (RCS) on construction sites“ (Juhend riiklikele tööinspektoritele sissehingatava kristalse ränidioksiiditolmuga ehitusplatsidel kokku puutuvatele töötajatele tulenevate riskidega tegelemise kohta), SLIC, 2016. Avaldatud veebiaadressil <https://osha.europa.eu/en/guidance-national-labour-inspectors-on-addressing-risks-from-worker-exposure-to-respirable-crystalline-silica>
- 44 https://oshwiki.eu/wiki/Respirable_Crystalline_Silica

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastuseid küsimustele Euroopa Liidu kohta.

Tasuta infotelefon: (*) 00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Antav teave on tasuta, nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist aadressil <http://europa.eu>.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018

Print	ISBN 978-92-9496-414-4	doi:10.2802/068147	TE-06-17-018-ET-C
Web	ISBN 978-92-9496-437-3	doi:10.2802/257771	TE-06-17-018-ET-N

© Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur, 2018

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Sellise foto reprodutseerimiseks või kasutamiseks, mis ei kuulu EU-OSHA-le, tuleb küsida luba otse autoriõiguse omajalt.

Väljaandes kasutatud fotod illustreerivad mitmesuguseid tööolukordi. Need ei pruugi alati kujutada heade tavade või õigusnõuete järgimist.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

(EU-OSHA) aitab muuta Euroopat ohutumaks, tervislikumaks ja tootlikumaks töötamise kohaks. 1994. aastal Euroopa Liidu asutatud ja Hispaanias Bilbaos asuv agentuur kogub, loob ja levitab usaldusväärset, tasakaalustatud ning erapooletut teavet tööohutuse ja töötervishoiu kohta, tegutsedes töötingimuste parandamiseks koos organisatsioonidega üle kogu Euroopa.

EU-OSHA korraldab ka kaheaastasi **tervislike töökohtade kampaaniaid**, mida toetavad Euroopa Liidu institutsioonid ja Euroopa sotsiaalpartnerid ning riikide tasandil koordineerib agentuuri koordinatsioonikeskuste võrgustik. 2018.–2019. aasta kampaania **„Tervislikud töökohad haldavad ohtlikke aineid“** eesmärk on suurendada teadlikkust riskidest, mida põhjustavad töökohal ohtlikud ained, ning edendada riske ennetavat töökultuuri.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur

C/Santiago de Compostela 12
48003 Bilbao, SPAIN
E-post: information@osha.europa.eu

www.healthy-workplaces.eu

Väljaannete talitus